

CES a dat aviz nefavorabil pentru proiectul de Lege privind unele masuri fiscal bugetare

Consiliul Economic si Social (CES) a avizat nefavorabil, în sedinta de luni, proiectul de Lege privind unele masuri fiscal bugetare pentru asigurarea sustenabilitatii financiare a României pe termen lung, aratând ca masurile de reducere a cheltuielilor sunt neconvingatoare si vor avea efecte negative asupra economiei.

Totodata, CES precizeaza ca s-a pronuntat deja printr-un aviz nefavorabil în legatura cu eliminarea prin ordonanta de urgenta a obligatiilor de predictibilitate si stabilitate ale Codului Fiscal.

"Masurile de reducere a cheltuielilor sunt neconvingatoare. Guvernul si-a propus sa colecteze 100 de miliarde de lei (85%) din mediul privat si doar 16 miliarde de lei (15%) din eficientizarea cheltuielilor publice, ori, acest dezechilibru trebuie ajustat; acoperirea deficitului bugetar prin masuri de crestere a poverii fiscale pentru mediul economic privat s-a dovedit în trecut ca a avut un efect contrar, fiind foarte probabil ca, în urma acestor masuri, veniturile la buget sa scada, în loc sa creasca. Cresterea fiscalitatii stimuleaza tendintele evazioniste, iar autoritatile statului s-au dovedit pâna în prezent incapabile sa tina sub control fenomenele evaziunii si muncii la negru; mediul de afaceri are nevoie de predictibilitate si stabilitate pentru o dezvoltare economica sanatoasa, deziderat negat de punerea în aplicare a acestor masuri începând cu data de 1 ianuarie 2024, respectiv în termen de 3 luni, si nu de 6 luni, astfel cum prevede Codul fiscal; restrictiile referitoare la facilitatile acordate IMM-urilor sunt nejustificate. Guvernul nu tine cont de trasaturile specifice acestei categorii de agenti economici, iar premisa de la care porneste fundamentarea cresterii impozitului pe cifra de afaceri are la baza o ipotetica rata a profitului de 12,5% care s-ar realiza în medie în sectorul IMM-urilor", se spune în documentul citat.

CES sustine ca suprainpozitarea microîntreprinderilor va împovara microîntreprinderile care platesc si nu le va afecta pe cele care practica evaziunea fiscala.

"Impozitul de 3% pe venitul microîntreprinderilor nu se justifica sub nicio forma, companiile vizate sunt IMM-uri, care sunt cele mai vulnerabile sunt si asa supuse de 3 ani la multiple socuri. În general, acest tip de firme au un grad de capitalizare redus, iar efectul celor propuse de proiect va fi ca povara suplimentara asupra IMM va fi directionata catre consumatori/beneficiari si automat se va reflecta în preturile care vor creste din nou. O crestere de taxe va diminua rentabilitatea IMM-urilor, care ar putea fi nevoite sa închida sau sa reduca activitatea, inclusiv prin disponibilizari care vor reduce treptat încasarile bugetare, existând riscul de insolventa si faliment, mai ales în conditiile în care acest demers care se propune vine dupa efectele nefaste ale pandemiei peste care s-au suprapus multiplele crize în cascada care sunt în derulare (razboi la granita, preturile la energie si combustibil etc). Și societatile cu activitate de export vor fi în mod vadit dezavantajate în concurenta cu societati din tari care nu au fiscalitate atât de împovaratoare. De asemenea, apare ca fiind nejustificat si faptul ca firme cu pierderi sunt puse în situatia de a plati un impozit pe profit care sa fie la nivelul a 1% din cifra de afaceri. Aceste firme, si asa în situatii dificila, vor fi decapitalizate sau chiar trimise în insolventa", se arata în document.

Conform CES, impozitarea pe cifra de afaceri este o masura care va avea efecte negative asupra economiei si va influenta negativ perspectivele de dezvoltare economica. Pentru unele sectoare va fi o lovitura foarte grea (retail, energie, automotive), iar, în cazul altora, va crea distorsiuni majore. Acesta va scadea competitivitatea exporturilor si se va transfera în pret ca un TVA. Taxa pe cifra de afaceri, inclusiv în sistemul financiar, nu este limitata în timp, asa încât se va transforma într-o taxa permanenta. Potrivit CES, acest fapt nu este unul normal si trebuie avut în vedere ca va aduce dupa sine o crestere a preturilor sau a costurilor de finantare. Mai mult, în multe situatii modelul propus va duce la o dubla taxare, asa cum va fi în cazul, spre exemplu, societatilor de furnizare de energie.

"În plus, introducerea unui impozit special pe bunurile imobile și mobile de valoare mare și aplicarea lui la bunurile achiziționate înaintea intrării în vigoare a legii are un caracter retroactiv și încălca principiul securității juridice, conform căruia contribuabilii trebuie să poată să se bazeze pe legislația existentă atunci când iau decizii financiare legate de achiziția de bunuri. În ceea ce privește taxarea specială a vehiculelor cu o valoare mai mare de 375.000 lei, această măsură ar putea bloca eforturile europene pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, deoarece noul impozit va descuraja achiziționarea de vehicule noi, mai eficiente din punct de vedere energetic și mai puțin poluante. Un alt aspect problematic cu privire la această prevedere este că actuala reglementare omite excluderea firmelor de leasing de la plata impozitului special; un aspect foarte grav este acela că efectele pe termen imediat și mediu vor determina o încetinire semnificativă a economiei", se menționează în document.

Potrivit CES, restricționarea/ reducerea facilităților din domeniile considerate anterior de către Guvernul României ca fiind "sector prioritar, de importanță națională pentru economia românească" respectiv sectoarele IT, construcții, agricultura și industria alimentară sunt nejustificate și sunt de natură să scadă competitivitatea și atractivitatea pentru investitori a acestor domenii, să accentueze criza de resurse umane, să stimuleze fenomenele muncii nedeclarate, evaziunea fiscală și concurența neloială. Totodată, veniturile nete ale celor care în prezent lucrează cu forme legale în aceste sectoare economice vor fi diminuate în urma reducerii facilităților fiscale. Prin eliminarea scutirilor, forța de muncă din România va fi atrasă de piața de muncă din alte state ale Uniunii Europene. Mai mult decât atât, CES susține că modificarea facilităților din domeniul construcțiilor încălca acordul încheiat în anul 2018, pe o durată de "10 ani, între Guvernul României și Federația Patronală a Societăților din Construcții, acord care a fost transpus în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2018.

"În ceea ce privește tichetele de masă, Guvernul susține că nu se generează pierderi în valoarea lor prin aplicarea CASS de 10%, întrucât prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/2023, valoarea tichetelor va crește de la 1 august 2023 la 35 lei, iar de la 1 ianuarie 2024 la 40 lei. În proiectul de Lege nu se specifică obligativitatea acordării tichetelor la valoarea maximă de către angajator. Asadar, pentru o mare parte din salariați, apare o pierdere evidentă pe segmentul tichete de masă," precizează sursa citată.

Pentru societățile comerciale la care statul este acționar majoritar, posturile vacante se desființează odată cu intrarea în vigoare a legii, ceea ce creează probleme în funcționarea acestora din lipsa de personal de execuție, iar raportat la societățile cu care lucrează în mediu concurențial (ex.: CFR Calători, CFR Marfa), se creează discriminare, nemaiputând să își dimensioneze personalul în raport cu activitatea desfășurată.

Conform sursei citate, prin creșterea poverii fiscale va fi afectată competitivitatea întreprinderilor românești în comparație cu cele care operează în țările vecine, care au un regim fiscal comparativ mai favorabil decât România.

CES susține că restricțiile propuse referitoare la numărul contractelor de muncă ale angajaților din domeniile în care se acordă facilități este de natură să încălce dreptul la muncă, un drept fundamental al cetățenilor prevăzut în Constituție.

"Instituirea unui impozit suplimentar de 1% pe cifra de afaceri pentru anumite categorii de întreprinderi va avea ca efect creșterea costurilor pentru consumatorul final; creșterea costurilor de exercitare a profesiilor liberale ca urmare a creșterii taxelor, în special pentru exercitarea profesiei de avocat, este de natură să restrângă accesul la justiție pentru persoanele cu venituri mai mici, care nu-și vor putea permite să plătească onorariile crescute ale avocaților; creșterea poverii fiscale pentru mediul economic privat se va reflecta pentru întreprinderi în creșterea costurilor de producție și, pe cale de consecință, în creșterea prețurilor plătite de consumatori. Prin urmare, această lege de "creștere a sustenabilității financiare a României va contribui la deteriorarea într-o și mai mare măsură a nivelului de trai al populației; măsurile fiscale prezentate în cadrul proiectului nu au fost fundamentate pe baza unor analize de impact, măsurile fiind adoptate cu încălcarea prevederilor Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Mai mult, initiatorul, în nota de fundamentare, la rubricile "3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor

indicatori macroeconomici" si "3.5. Impactul asupra mediului de afaceri" mentioneaza ca "nu este cazul", desi toate masurile mentionate în cuprinsul proiectului vor avea ca efect: o scadere economica ca urmare a restrângerii activitatii economice sau chiar a închiderii activitatii de catre antreprenori, din cauza imposibilitatii sustinerii taxelor si impozitelor; o crestere a preturilor ca urmare a transferarii de catre agentii economici a costurilor suplimentare, generate de politica fiscala, catre consumatori; o crestere a ratei inflatiei; o scadere a consumului", se spune în avizul CES.

Pe de alta parte, CES avertizeaza ca o eventuala comasare a unitatilor de învatamânt sub 50 de angajati, care implica reducerea numarului de angajati de la fiecare unitate comasata, conduce la un blocaj clar în functionarea respectivelor unitati scolare.

"Timpul real alocat de la initierea proiectului pentru consultare si dezbateri este derizoriu, mai ales având în vedere faptul ca problema deficitului bugetar este cunoscuta de multa vreme; organizatiile sindicale au formulat solicitari în baza prevederilor art.7 alin. (9) din Legea nr. 52/2003, cu modificarile si completarile ulterioare, privind transparenta decizionala în administratia publica; lipsa unei ample dezbateri publice aplicate poate conduce spre adoptarea unor masuri ce vor avea un grav impact economic si social", se mai spune în document.